

Predmet C-723/20

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

29. prosinca 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Bundesgerichtshof (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

17. prosinca 2020.

Žalitelj:

Galapagos BidCo. S.a.r.l.

Druga stranka u žalbenom postupku:

DE, u svojstvu stečajnog upravitelja društva Galapagos S. A.

Hauck Aufhäuser Fund Services S. A.

Prime Capital S. A.

Predmet glavnog postupka

Tumačenje Uredbe (EU) 2015/848 u pogledu nadležnosti za otvaranje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti i središta glavnih interesa u slučaju premještaja središnje uprave unutar Europske unije

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, članak 267. UFEU-a, osobito

Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL 2015., L 141, str. 19. i ispravak SL 2016., L 349, str. 6.) (u daljnjem tekstu: Uredba o stečaju)

Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku (SL 2000., L 160, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 3.), koja je stavljena izvan snage Uredbom [EU] 2015/848 (u daljnjem tekstu: Uredba o stečaju iz 2000.)

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/848 tumačiti na način da društvo dužnik čije se statutarno sjedište nalazi u jednoj državi članici nema središte svojih glavnih interesa u drugoj državi članici u kojoj se nalazi mjesto njegove središnje uprave, kao što se to može utvrditi na temelju objektivnih elemenata koje mogu provjeriti treće strane, ako je u okolnostima poput onih u glavnom postupku društvo dužnik premjestilo središnju upravu iz treće države članice u drugu državu članicu, dok je u trećoj državi članici podnesen prijedlog za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti nad njegovom imovinom o kojem još uvijek nije donesena odluka?
2. U slučaju niječnog odgovora na prvo prethodno pitanje: treba li članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/848 tumačiti na način
  - (a) da sudovi države članice na čijem državnom području dužnik ima središte svojih glavnih interesa prilikom podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ostaju međunarodno nadležni za odlučivanje o pokretanju tog postupka ako dužnik premjesti središte svojih glavnih interesa na državno područje druge države članice nakon podnošenja prijedloga, ali prije donošenja odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, te
  - (b) da takvo ustaljivanje međunarodne nadležnosti sudova jedne države članice isključuje nadležnost sudova druge države članice za odlučivanje o drugim prijedlozima za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti koje nakon premještaja središta dužnikovih glavnih interesa u drugu državu članicu zaprimi sud te druge države članice?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 126. Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL 2020., L 29, str. 7.) (u daljnjem tekstu: Sporazum o povlačenju)

Članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/848

Navedene nacionalne odredbe

Insolvenzordnung (Stečajni zakon, u daljnjem tekstu: InsO)

Zivilprozessordnung (Zakonik o građanskom postupku, u daljnjem tekstu: ZPO)

Činjenično stanje i postupak

- 1 Ovaj predmet odnosi se na stečajni postupak nad imovinom društva Galapagos S. A. (u daljnjem tekstu: dužnik), holding društva osnovanog u travnju 2014. koje je upisano u luksemburškom trgovačkom registru i ima svoje statutarno sjedište u Luksemburgu (Veliko Vojvodstvo Luksemburg). Dužnik ne zapošljava radnike.
- 2 Dužnik je u lipnju 2019. namjeravao premjestiti svoje stvarno sjedište uprave u Englesku. Njegovi direktori podnijeli su 22. kolovoza 2019. sudu Ujedinjene Kraljevine (u daljnjem tekstu: High Court) prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika.
- 3 Direktore je sljedećeg dana zamijenio novi direktor, koji je za račun dužnika osnovao ured u Düsseldorfu, u kojem je bio zaposlen. Dužnik nije pred High Courtom povukao prijedlog za pokretanje stečajnog postupka, nego se postupak nastavio kao postupak nagodbe s vjerovnicima. U njemu još nije donesena odluka o otvaranju stečajnog postupka. O prijedlogu još nije donesena pravomoćna odluka High Courta.
- 4 Nakon što je dužnik 23. kolovoza 2019. Amtsgerichtu Düsseldorf (Općinski sud u Düsseldorfu, Njemačka), kao stečajnom sudu (u daljnjem tekstu: stečajni sud), podnio prijedlog za pokretanje stečajnog postupka, taj je sud rješenjem od istog dana odredio mjere osiguranja i imenovao žalitelja, osobu DE, privremenim stečajnim upraviteljem. Od 25. kolovoza 2019. tržište kapitala i vjerovnici imatelji obveznica obaviješteni su o premještanju sjedišta uprave u Düsseldorf. Povodom žalbe vjerovnika Amtsgericht Düsseldorf (Općinski sud u Düsseldorfu) je 6. rujna 2019. ukinuo svoje rješenje zbog nepostojanja međunarodne nadležnosti te prijedlog dužnika odbio kao nedopušten.
- 5 Druge stranke u žalbenom postupku, društvo Hauck Aufhäuser Fund Services S. A. i Prime Capital S. A. zatražili su kao vjerovnici 6. rujna 2019. od stečajnog suda pokretanje stečajnog postupka nad imovinom dužnika. Stečajni sud je povodom tog zahtjeva rješenjem od 9. rujna 2019. odredio mjere osiguranja i imenovao osobu DE privremenim stečajnim upraviteljem. Svoju međunarodnu nadležnost temeljio je na tome da se središte dužnikovih glavnih interesa prilikom podnošenja zahtjeva nalazilo u Düsseldorfu.
- 6 Žalitelj, društvo kći dužnika, protiv tog je rješenja stečajnog suda nadležnom Landgerichtu (zemaljski sud, Njemačka, u daljnjem tekstu: zemaljski sud) podnio žalbu u svojstvu vjerovnika. Oспорavao je međunarodnu nadležnost ističući da je

sjedište uprave dužnika u lipnju 2019. premješteno u Englesku. Zemaljski sud je rješenjem od 30. listopada 2019. odbio tu žalbu.

- 7 Predmetnom žalbom žalitelj traži ukidanje rješenja stečajnog suda i odbijanje prijedloga za pokretanje stečajnog postupka.

Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku

- 8 Uspjeh žalbe ovisi o odluci Suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) o tumačenju ugovorâ.

Prvo prethodno pitanje

- 9 Uspjeh žalbe ovisi o tumačenju članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju.
- 10 Žalba je dopuštena.
- 11 Stečajni sud naveo je da je nadležan jer se središte glavnih interesa (*centre of main interests*; skraćeno: COMI) dužnika nalazi u Njemačkoj. U skladu s člankom 3. stavkom 1. prvim podstavkom prvom rečenicom Uredbe o stečaju, sudovi države članice na čijem se državnom području nalazi središte dužnikovih glavnih interesa nadležni su za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Ono se, kao što je to potvrdio zemaljski sud, od 9. rujna 2019. nalazi u Njemačkoj.
- 12 U slučaju potvrdnog odgovora na jedno od prethodnih pitanja trebalo bi prihvatiti predmetnu žalbu. Kako bi se odgovorilo na prvo prethodno pitanje, ključno je utvrditi opravdavaju li utvrđene činjenice zaključak da se središte dužnikovih glavnih interesa nalazi u Njemačkoj.
- 13 U skladu s člankom 3. stavkom 1. prvim podstavkom drugom rečenicom Uredbe o stečaju, središte glavnih interesa jest mjesto gdje dužnik obavlja redovito poslovanje te koje može biti provjereno od trećih strana. U skladu s tim kriterijem, dužnik je početkom rujna 2019. imao središte svojih glavnih interesa u Njemačkoj.
- 14 Upitno je trebaju li se radi utvrđivanja središta glavnih interesa društva dužnika postaviti posebni zahtjevi kako bi se spriječila zlouporaba u okolnostima poput onih u glavnom postupku.
- 15 U uvodnim izjavama 4., 5., 29. i 30. Uredbe o stečaju koja je trenutačno na snazi navodi se sprečavanje potrage za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem zlouporabe („forum shopping”). Članak 3. stavak 1. Uredbe o stečaju sadržava izričitu definiciju središta glavnih interesa i odgovarajuća pravila o presumpciji.
- 16 Prijenos nadležnosti sa suda pred kojim je postupak prvobitno započeo na sud druge države članice bio bi prema sudskoj praksi Suda u suprotnosti s ciljevima Uredbe o stečaju ako dužnik premjesti središte svojih glavnih interesa nakon

podnošenja prijedloga za pokretanje stečajnog postupka, ali prije odluke o pokretanju postupka (vidjeti presudu od 17. siječnja 2006., Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, t. 22. i sljedeće točke).

- 17 Osim toga, iz sudske prakse Suda ne proizlazi da odredbe članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju sadržavaju posebne zahtjeve u pogledu sprečavanja potrage za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem zlouporabe („forum shopping”), kojima se mora udovoljiti kako bi se premještaj središnje uprave smatrao mjerodavnim za premještaj središta glavnih interesa.
- 18 Žalitelj smatra da se zbog obilježja „redovito” iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka druge rečenice Uredbe o stečaju središtem glavnih interesa može smatrati isključivo mjesto u kojem je društvo dužnik dulje od tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti imalo svoje sjedište ili obavljalo poslovanje. Obilježje redovitog poslovanja pretpostavlja dovoljnu trajnost, koje ne postoji ako se sjedište uprave osniva istodobno s podnošenjem prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Druge stranke u žalbenom postupku protive se tomu da je udovoljeno zahtjevu u pogledu redovitog poslovanja ako se radi o stalnoj upravi.
- 19 U slučaju potvrdnog odgovora Suda na prvo prethodno pitanje trebalo bi se u ovom predmetu smatrati da se središte dužnikovih glavnih interesa nakon 22. kolovoza 2019. nije moglo premjestiti u Njemačku.
- 20 Za potrebe ovog postupka valja smatrati da se mjesto središnje uprave dužnika 22. kolovoza 2019. nalazilo u Engleskoj. To bi prema sudskoj praksi Suda značilo da se, kada je društvo dužnik engleskom High Courtu podnijelo prijedlog za pokretanje stečajnog postupka nad svojom imovinom, središte njegovih glavnih interesa nalazilo u Engleskoj, zbog čega je High Court u skladu s člankom 3. stavkom 1. prvom rečenicom prvim podstavkom Uredbe o stečaju bio međunarodno nadležan za otvaranje glavnog stečajnog postupka.

– ***Drugo prethodno pitanje***

- 21 O odgovoru na drugo prethodno pitanje ovisi dovodi li na temelju članka 3. stavka 1. prvog podstavka prve rečenice Uredbe o stečaju središte dužnikovih glavnih interesa koje od početka rujna 2019. postoji u Njemačkoj do međunarodne nadležnosti njemačkih sudova za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti.
- 22 Međunarodna nadležnost sudova države članice za donošenje odluke o pokretanju glavnog postupka u slučaju nesolventnosti može se ustaliti („perpetuatio fori”) ako dužnik premjesti središte svojih glavnih interesa na državno područje druge države članice nakon podnošenja prijedloga, ali prije donošenja odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Na taj se aspekt odnosi točka (a) drugog prethodnog pitanja.

- 23 Što se tiče članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju iz 2000., Sud je odgovorio na taj dio pitanja presudivši da tu odredbu treba tumačiti u smislu ustaljivanja nadležnosti, kojim se osobito nastoji izbjeći zlouporaba forum shoppinga (vidjeti presudu od 17. siječnja 2006., Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, t. 25.). S obzirom na preinaku Uredbe o stečaju postavlja se pitanje ostaje li Sud pri svojoj dosadašnjoj sudskoj praksi i u pogledu članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju.
- 24 Ustaljivanjem međunarodne nadležnosti sudova jedne države članice za odlučivanje o pokretanju glavnog postupka u slučaju nesolventnosti mogla bi se isključiti nadležnost sudova druge države članice. Na to se odnosi točka (b) drugog prethodnog pitanja.
- 25 Uredbom o stečaju pretpostavlja se postojanje samo jednog glavnog postupka u slučaju nesolventnosti (vidjeti članak 3. stavke 3. i 4. Uredbe o stečaju. Odluka o njegovu pokretanju obvezuje sve ostale države članice u skladu s člankom 19. Uredbe o stečaju. Međunarodna nadležnost za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe o stečaju stoga predstavlja isključivu nadležnost.
- 26 Sud države članice na čijem državnom području dužnik prilikom podnošenja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ima središte svojih glavnih interesa ostaje prema sudskoj praksi Suda nadležan za donošenje odluke o pokretanju tog postupka na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju iz 2000. ako dužnik premjesti središte svojih glavnih interesa na državno područje druge države članice nakon podnošenja prijedloga, ali prije donošenja odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Prijenos nadležnosti sa suda pred kojim je postupak prvobitno započeo na sud druge države članice bio bi prema sudskoj praksi Suda u suprotnosti s ciljevima Uredbe (vidjeti presudu od 17. siječnja 2006., Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, t. 29.).
- 27 U tom se pogledu postavlja pitanje isključuje li se ustaljivanjem nadležnosti suda pred kojim je postupak prvobitno započeo međunarodna nadležnost sudova druge države članice za odlučivanje o drugim zahtjevima. Ako to nije slučaj, sud pred kojim je naknadno pokrenut postupak mogao bi pokrenuti glavni postupak u slučaju nesolventnosti, čime bi bio vezan sud pred kojim je postupak prvobitno započeo, što znači da taj sud više ne bi mogao pokrenuti glavni postupak u slučaju nesolventnosti. Stoga bi ustaljivanje isključive međunarodne nadležnosti moglo biti lišeno korisnog učinka.
- 28 Prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnesen je u predmetnom slučaju engleskom High Courtu prije nego Amtsgerichtu Düsseldorf (Općinski sud u Düsseldorfu). Budući da se u vrijeme podnošenja prijedloga središte dužnikovih glavnih interesa nalazilo u Engleskoj, Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) smatra da je High Court bio na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe o stečaju međunarodno nadležan za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti.

- 29 Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije ne dovodi u pitanje taj zaključak. U skladu s člankom 126. Sporazuma o povlačenju, primjenjuje se prijelazno razdoblje, koje završava 31. prosinca 2020. Iz članka 127. stavka 1. prvog podstavka Sporazuma o povlačenju proizlazi da se tijekom prijelaznog razdoblja Uredba o stečaju nastavlja primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu kao i u Ujedinjenoj Kraljevini.

RADNI DOKUMENT